

Gesti = Ma Rahwa

Kalender /

ehf

Låht = Ramat

1773

Alasta peäte parrast meie

Isanda JEsusse Kristusse
Sündinist.

Tallinnas

Trükkitud Lindmorse Firjadega.

**Pärrast sedda kallist Jesusse Kristusse
sündimist on tännawo se 1773. aasta.**

Pärrast ma-llma lommist 5773

Pärrast Lutterusse õige usso ülles-
wotmist 256

Pärrast wanna katko 116

Pärrast sedda kui wäggi Pranburgi
läks 94

Pärrast sedda kui Toompä pöllend 89

Pärrast sedda sure nälja hakkatust 78

Pärrast teist, katko 63

**Pärrast mele armollisema Keiseri ja
Sure Praua K A T H A R I N A
sündimist 44**

**Pärrast sedda kui ta hakkand wallit-
sema 11**

Pühha: Päwa märk

Joulo ja Wastla: Päwa wahhel on 6
Näddalat ja 4 Päwa.

Märfide selletaminne.

● Noor ku.

○ Essimenne werendel.

● Täis ku.

○ Wiimne werendel.

✠ Hea aadrit lasta.

✠ Hea kuppõ lasta.

✠ Hea arstimisse rohto wõtta.

✠ Hea külwada ning istutada.

✠ Hea lapsi wõdrutada.

✠ Sedda, mis pitkaliste peab fastwama.

→ Hea puid raiuda hone tarwis.

→ Ahjo tarwis.

p. pärrast.

p. l. pärrast lounat.

e. l. enne lounat.

P. Pühha.

1 Neärl. B.	Alita Jesus.	Jehova on
2 Abel	Kau-	õige sõd-
3 Set	nid	da-mees, Je-
4 Enof	C 11, 48. p. l.	hova on tem-
5 Metusalem	kulmat	ma nimmi.
Tarkat homiku Maalt. Matt. 2.		Ta on waen-
6 Running P.	ja	laste wan-
7 Julianus	felged	frid ja nende
8 Errart	Ilmat.	wägge mer-
9 Peatus		resscheitnud,
10 Paawli P.	● 11, 15. p. l.	ja nende ärra-
11 Ewraim		wallitsetud ille-
12 Rein	uddune	mad pealikud
Jesus 12 Aastat wanno, Eul. 2.		on lõrkiate
13 P. p. 3. R. P.	ja	meeresse wau-
14 Belik		nud. Merre-
15 Tiril	lumme	hauad on neid
16 Kisbregt	sad-	lotnud, nemad
17 Tõnnise p.	do	lõksid alla sü-
18 Afsel	tulega.	gawatte lohta-
		de sisse, nenda
		kui kiwmi. Je-
		hova, sinno par-
		ram. Lõssi on

19 Sara	9, 45. e. l.	omma au'ülles
Pulmad Kana Linna, Juan. 2.		naitnud wäega,
20 P. p. 3. R. P. Wab. S. b.		sinno parram
21 Neto	pehmet	lõssi waewab
22 Winsent	ja	waenlast kuras-
23 Lotta	nüsket	te. Sa lasset
24 Timoteus		omma tullise
25 Paawli ümb.	Ilmat	wibha wäja, se
26 Polikarpus		põlletab neid ärra
Wina Mäest, Matt. 20.		ra kui lõrt. Sa
27 P. e. R. üll.	● 1, 11 p. l.	pubhusid omma
28 Karel	ning	tulega, merri
29 Samuel	lumme	lõttis neid, nem-
30 Adelgund	tul-	mad wau si b
31 An	foga.	mabha kui sea-
		tiinna sure lange
		wee sisse. Kes on
		kui sinna wäg-

12nel selle ku päwal touseb päike kello 8. ning ühhe pole tundi, lõhhab alla kello 3 ning ühhe pole tundi. Päaw on pilt 7. tundi, ja 6 17 tundi.

1 Pirrit	Pehme	gem Jehowa?
2 Kūnla p.	ja	Kes on kui sin-
Kūlwi Mehhest, Euf. 8, 4.		
3 P. e. K. II.	C 8, 9. e. l.	na, kes omma au-
4 Veronika	Lumme	ülle snait nud
5 Ugata		pühitsusjes?
6 Eio	saddo	Sa olled lar-
7 Nikart		tusse ja litusse
8 Kāsperdina	wägge	wāart, kes sa im-
9 Salomon		met teed. Paul-
Kristusse Kannatam. Euf. 18, 21.		
10 Paast P.	2, 31. p. l.	ge. Jehowale,
11 Kolastika		sest ta on wāg-
12 Basila p.		ga kõrgeks sa-
13 Euhla p.		nud, hobbo-
14 Valentin		sed ja nende
15 Waustina		rüütliid on ta
16 Juliana		merresse heit-
Kristusse Kāsatam. Matt. 4.		
17 P. Paast.		nud.
		Selle litusse
		lauloga, mis
		Moses ommal
		aial leutis, rut-
		ta Israeli rah-
		wast wāgaewal
		lombel Waras

18 Kontordia	D 6, 23. p. l.	läest oli peäst-
19 Simon Ap.	pārrast	nud, ja tedda
20 Eugarius	sedda	leit temma soa-
21 Jesaias	on	wāega h o p i s
22 Peetri p.	selge	merresse ārra-
23 Serenus	taew	upputanud, tah-
Kananēa Naesest, Matt. 15.		
24 P. Paast	Waddise p.	w i m i s t tūlli
25 Wiktorius	0, 45. p. l.	mele minnewa
26 Nestor	Eulma-	aasta soa-jut-
27 Leander	ga	tust teie mele
28 Justus	lota.	tulletada, kus sest
		surest merre a.
		plussest rāiti,
		mis läbbi meie

16 nel selle pu päwal touseb päike kello 7. läbbab
alla kello 5. päaw on 10 0 agga 14. tundi pilt.

1 Albinus	Sagga-	sõa, mehhed ni
2 Medea	sed	suurt woinust,
Sest les kurratist waemat, Luf. 11.		
3 3 P. Paast.	3l.	agga waenlased
4 Adrian	4, 26. p. l.	ni suurt lahjo
5 Janus	2	said, et teik nen-
6 Kotwrid	mat	de laewad tulle-
7 Perpetua	pea	ga üleslätid,
8 Ciprian	kulm	ja nende sõa
9 Pöör p.	pea	mehhed kül tul-
5000 Mehhe söötmissfest, Joau. 6.		
10 4 P. Paast.	nüüf	le kül wee sees
11 Konstantin		hulka miines
12 Krefor	7, 15. e. l.	hirmsa ahhas-
13 Ernestus		tusse ja surma
14 Safarias	Wih.	wallo tundsid.
15 Longinus		Pölwest põl-
16 Kert	ma.	went sago fest
Jesús kiwrid. wissat. Joau. 8.		
17 5 P. Paast.	ga	räkitud ja Jum-
		malale auantud
		kitusse luggude-
		ga. Ei mitte
		kana parrast
		sedda, kui se
		merre peäl olt
		sündinud, sün-

18 Willemina	ja	dis teine suut
19 Rabriel		taplus nende
20 Matrona	11, 14. e. l.	sõa: wäggede
21 Pent	nüüd	wahhel Wallali-
22 Ramael	2	maal. illeslätse
23 Tiits	felge	olli se meil üls
	taem	luggene õnnis
Kristusse sissestõtmisfest, Matt. 21		
24 6 P. Paast.	uddune	sui, sest kus meie
25 Paast M. p.		sõdda. rahwas
26 Emanuel	I ja	tal agga waen-
27 Kustaw	10, 26. e. l.	lastega kollis
28 Suur 4 p.		sai, ma ja merre
29 Suur Rebe	kül-	peäl, seäl jai la
30 Adonias	mad	woinus meie
Kristusse ülestõusminne, Matt. 26.		
31 Esim. P.	ööd.	lätte, ja teist
		wõrast rõhuti
		mabha, ja nem-
		mad ei wotnud

ionel selle ku päwal touseb päite kello 6. läbbas
alla kello 6. pädm on 12. ja õ 12. tundi pltt.

APRILIS. Jürri. eh! Mahla. Ku.

1 Leine P.	Karja l. p.	foggone mitte
2 Kolmas P.	Uldu	wasto seista.
3 Berdinand	C 1, 13. e. l.	Keigesuom.
4 Ambros	sed	taplus feikist
5 Maksim	ja	mis tennini vl.
6 Kölestin	nüsket	nud, ja keige au-
Kinnipandud ütsist, Joan. 20, 19.		sam w o m u s,
7 1 P. p. üll. P.	Ilmat	mis meie rah-
8 Viborius	Kange	was waenlaste
9 Bogislaus	tuul	ülle sanud, ün-
10 Leo	lumme	dis leikusse lu
11 Julius	o, 16. e. l.	esimesel pä-
12 Etsekiel	ja	wal. Ka's näd.
13 Sermasius		dalat enne sedda
Heast Karjafest, Joan. 10.		ollid jo lohheksa
14 2 P. p. üll. P.	Künni p.	kümmend tuh.
15 Karin	wihma-	hat Turkid ja
16 Rudolw	ga	Tatarid omna
17 Hans	segga-	tuggewa leri
18 Valerian	tud.	seest wälja ae-
		tud ja seält saue
		saak leitud Ag.
		ga sellepärast ei
		heitnud nem-

Sel Kuul on 30 Päwa.

19 Simon	D 1, 3. e. l.	mad weel meelt
20 Adolarus	nende	ärä, waid nem-
Ürrikesse ata pärrast, Joan. 16.		mad lälfsid nat-
21 3 P. p. üll. P.	járrele	tuke maad tag-
22 Karistus	on	gasi, kus nende
23 Jürri p.	sojad	üllem. Pealik ol-
24 Albert	ja	li, kedda Sure-
25 Elind + p.	6, 38. p. l.	Witsirits hütak-
26 Etsekiel	Peäwa-	se. Seäl ootfid
27 Rudolw	paltsed	nemmad weel
Kristusse ärraminemist, Joan. 16.		ennam soo-meh-
28 4 P. p. üll. P.		hi omnast selt-
29 Witalis	Ilmat	ist jure tulle-
30 Reinmund	lota.	wad, ja kui hea
		hulk weel jure
		tulli, ja nemmad
		arwasid et neid

12nel selle lu päwal touseb päilik pole tundi pär-
rast kello 4. ning lähhab alla pool tundi pärrastel-
lo 7. päaw on pitl 15. ja d 9. tundi.

1	Wolbri pädap	enna=	ollets kül meie
2	Eule t p.	C 1, 3 p. l.	wasto panna,
3	t Leidm.	miste	siis peti neist se
4	Kottard	uddune	lat wal nou,
Digest Pallumisf. Joan. 16, 23.			sadda ja wie
5	V. p. üll. W.	ja	käanne tuhhan-
6	Vomifilla	Willo	dega meie peäle
7	Zanislaus	sojemad	hakkada, ja eest
8	Job	ipawad	ja takka nenda
9	Suur t p.		mele ümber
10	Parnabas	4, 3. p. l.	pürda et meie
11	Wiktör	Wih=	w ä g g i piddi
Rõmustajast, Joan. 18, 16.			nende keskele ja
12	6 P. p. üll. P.	ma	tahhe tulle wah-
13	Liberatus	ja	hele samia, ja
14	Sabina	rahhe=	nenda tahtsid
15	Sohwi	ga	neminad ühhe
16	Zodokus	segaa-	h o b i g a meie
17	Erif	tud.	rahwa peäle ot-
18	Nikander	10, 5 i. e. l.	sa tehha; sest
			meid ulli agga
			peo-täiel's nende
			wasto armata,
			ja sedda ei olnud

Pühhaft Waimust, Joan. 14, 23.		neil ka teadmats-
19	4 Pühhi	ta. Nigga se ol-
20	2 Pühha	li üls Jummalä
21	3 Pühha	ön, et meie üs-
22	Emilia'	lem Kinnal,
23	Eduard	Kraaw No-
24	Pendiks	mantson sedda
25	Kristiana	enne jo teada
Jesus ja Nikodemus, Joan. 3.		sai. Sepärrast
26	3 aino 3 P	piddas temma
27	Peet	kindlat nou d,
28	Willem	omma pissoles.
29	Mart	se hulgaga nen-
30	Petronella	de pole töttada,
31	Wikand	ja Jummalä
		nimmel nende
		peäle hakkada.
		Euride kerged

gmal selle lu päwal touseb pälle pole tund
pärrast kello 3. ning lähhab alla pole tundi pärrast
kello 8. päaw on pitk 17. d agga 7 tundi.

1 Kotikal		C 2, 27. e.	hüütlid ja Tata-
Rikkast Mehhest, Eul. 16.			rid kippusid itka
2 3 P. p. 3. a. J. P.			meie mona wan-
3 Rasmus		Waike,	kritte jure ja
4 Eiso		selged	püüsid neid ar-
5 Poniwasius		ning	ramotta Sest
6 Artemius		sojad	mona: wanrid
7 Lukretia			piddid nattule
8 Medardus		8, 13. p. l.	maad tabha ja
Surest Ohtosmaajast, Eul. 14, 16.			ma, kui suur
9 2 P. p. 3. a. J. P.			wäggi taplusse-
10 Blawius		Ilmat.	le taks. Meie
11 Pittem p.			üllem Kinnal ei
12 Pasilides		Wihma-	woinud neid siis
13 Tobias		ne	üks jätta, sepa-
14 Valerius			rast läkitas ta
15 Witus		ja	wiis riggemeati
Kaddunut Lambast, Eul. 15, 1.			Kirrasirid ja
16 3 P. p. 3. a. J. P.			muist. Husarit-
17 Kreet		tuulne,	test ja Kranna-
			dirittest, ülle pea
			taks tuhha
			meest siina, neid
			hoidma Tatari-

18 Nifander		selged	peäle: Iivumis-
19 Kermasius		ja	se ja risumisse
20 Abgarus		palla-	eest. Ja eht suur
21 Rael		Iwad	wäggi se läbbi
22 Abkasius			kul hea tük meh-
Olge armolisest, Eul. 6, 36.			hemaks jai seil
23 4 P. p. 3. a. J. P. 89, 30. e. l.			ta ei woinud
24 Jani p.		Ilmat.	nüüd ennam kui
25 Kristiona			kolm kummend
26 Jeremias		Ronge	tuhhat lahhi-
27 Ladislaus		Wihm	gisse hanna, siis-
28 Josua		tulega.	li julges temma
29 Peet. Paaw.			selle piisokesse
Mehhest Kallasagist, Eul. 5, 1.			wäega hirmu
30 5 P. p. 3. a. J. P. 6, 33 p. l.			sure hulga peäle
			minna; se ta
			lotis Jummal
			ja omma swa-

ionel selle Ku Päwal touseb päite 3. werendel
pärast leho 2. ning lähhäb alla üks werendel pär-
rast leho 9. Päaw on pitk 18 ning üks pool Tundi
õ on 5. ning üks pool tundi.

1 Teobald	Se fu	meeste wahwa
2 <i>Helna Mar. p.</i>		süddame peäle,
3 Kornellus	naitab	mis läbbi
4 Ulrik		temmale jo mit-
5 Anselm	es malt	to forda silna
6 Hektor		nähhes olli for-
Wariseride õigussest, Matt. 5.		da läinud. Meie
7 <i>6 p. p. 3. a. 3. p.</i>		sõdda, wägg i
8 Erino	7, 30. e. l.	jaeti siis wie li-
9 Kilian	selged	kisse, ja nenda
10 Israhel	ja	lääsid nemmad
11 Eleonora	Palla-	julgeste waen-
12 Hindrik	wad	laste wasto. Ni
13 <i>Marrerte p.</i>		pea kui Turkid
Artstusse annustamisest, Matt. 17.		sedda näggid,
14 <i>7 p. p. 3. a. 3. p.</i>		tullid nemmad
15 <i>Apostle 3ag</i>	11, 13. p. l.	ni sure rüütli
16 August	Ilmat,	hulgaga meie
17 Aleksiuss		wasto, et selle
18 Rosina	agga	ots olnud ärra-
		nähha, ja ma
		nago paksu pil-
		wega neist fatte-
		tti. Siis pörrus

19 Ruwina	pär-	ja wabbises Ma-
20 Elias	rast	nende jalgede al.
Walle Prohwetidesi, Matt. 7, 15.		Mende hooste
21 <i>8 p. p. 3. a. 3. p.</i>		labbin moogade
22 Apollina	6, 5. p. l.	kellin, ja innk-
23 Karolina	tuul	meeste larrin ja
24 Kirsti	kange	praggin täitis
25 <i>Jacobi p.</i>	Wihm	leik taewast ni-
26 Anno	ja	sugguse kühina-
27 Marta	Kahhe	ga, nago mustad
lillekohts. Maja-Piddaj. Luul, 16.		pitkse piltwed,
28 <i>9 p. p. 3. a. 3. p.</i>		kangest tulest ae-
29 <i>Olowi p.</i>	mürrista-	tud, ollefsid was-
30 Kerman	11, 57. p. l.	to tulnud. Sed-
31 Abdon	misssega.	da wisi joolefid
		nemmad meie
		sõda-meeste peä-
		le, nago ollefsid

14 nel selle ku päwal touseb päike 3 werendel
pärast kello 4 ning lähhab alla werendel pärast
kello 7. päaw on pilt 14 ning üts pool, 8 agga 9.
ning üts pool tundi.

1 Petri Wang.	Head	nemmad taht-
2 Annibal		nnd neid puhhas
3 Eleasar	Selged	pihhuks tallata.
Jerusalemma ärrarikmiss. Luk. 19		Agga meie sureb
4 10 P. p. 3. a. 3. P.		tükkid ollid mäe
5 Judas	ja 3	linnude ja kõrge
6 Eigenius	ho-	paigade peäle
7 Tonatus	● 6, 54. e. l.	pandud, ja seält
8 Striakus	jat	lasti wägga ker-
9 Romanus	Ilmat,	meste selle pakso
10 Lauritse p.		hulga peäle, et
Wariferist ja Tölnerist, Luk. 18.		kül hea hull ma-
11 11 P. p. 3. a. 3. P.		ni kummar das.
12 Herm	Päwa	Sepärrast kat-
13 Egebius	paist-	susid Turkid
14 Ello	3	mäggede wah-
15 Mussi Mar.	4, 12. e. l.	hele sada, et
16 Isaf	mis se-	suurte tükkide
17 Onesimus	ga.	lööd mitte en-
		nam ni wägga
		neisse piddid ul-
		latama. Pärrast
		kargasid nem-

Kurdist ja Reletumast, Mark. 7.		mad ni wallu-
18 12 P. p. 3. a. 3. P.		saste meie rah-
19 Sebald	Taem	wa sekka mis es:
20 Rut	on	sinesses liikmes
21 Wilibert	● 6, 21. e. l.	oll, et se neile ka
22 Sakeus	Pil-	korda läks selle
23 Parsabas	wes,	wahhele sada. ja
24 Vertil p.	nüsket	keskelt läb bi
Preestrist ja Lemitist, Luk. 10.		joostes meie
25 13 P. p. 3. a. 3. P.		wäe selja tahha
26 Ireneus	ja	tulla. Se olli
27 Perent	uddused	pahha kül; ja
28 Augustin	ilmar	ehk meie üllem
29 Joan. Luk.	● 5, 58. e. l.	Kinral kül teik
30 Benjamin	ning	targaste seadis
31 Rebekka	Wihmane.	ja käskis mis
		nüüd ueste pid-
		di tehtama, ja
		ehk teised Kinra-
14nel selle ku päwal touseb päike 3. werendel		
pärrast kello 4. ning lähhab alla werendel pärrast		
kello 7. päaw on pilt 14. ning üls pool, o agga		
9. ning üls pool tundt.		

Künnest Piddali többis. Eul. 17.

1 14 P. p. 3. a. 3. V.

2 Elisa Selge

3 Reinard 3 taew

4 Moses

5 Magnus 5, 27. p. 1.

6 Regina

7 Kai agga

8 Rammonast, Matt. 6, 24.

9 15 P. p. 3. a. 3. V.

10 Abigael 3 willo

11 Cobald 3 ning

12 11 Pötri p.

13 Sirus 8, 19. e. 1

14 Amatus

15 1 Uwend. tuulne

16 Raini-Elina surmest, Eul. 7.

17 16 P. p. 3. a. 3. V.

18 Eiwenisa ja

19 Titus fhis

lid ja Pealikud

kül omma poolt

teik teggid mis

wahwa mehhe

kohhus on, siiski

ep ollets se ühte

gi aitud, kui

Jummal ep ol-

lets meie poolt

seisnud. Jubba

neimad ollid

esimesse liikme

tükkid ja püssi-

rohho: wanfrid

ennestega ärra-

winud, ja ollid

hulgaliste nende

kaal. Sedda

näggi kangelst

mäe peält üts

meie Kirralit-

test, ja last's sel-

le sure hulga sek-

18 Berner

on

19 Baustus

7, 47. p. 1.

20 Tõns

nüsket

21 Matt. p.

ilmal

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

ka hästi Aran-

natid wisata, ja

se läbbi juhtus

tuloke püssi-

rohto langema,

ja teik need püssi-

si: rohho: wan-

frid laskid hopis

põllema, sa suur

hulk Turkid widi

tullega üles ja

laskid hukka, ag-

ga teiste peäle

tulli suur hirm

ja andsid ennast

latale ja jooksid

ärra. Se olli

maenlaste hul-

12 nel kelle ku päwal touseb päike kello 6. ning
lähkäh alla ning 6. pääl on pitk 12. ning 6 ka
12. tundi.

DECEMBER. Wina. ehf Roja. Ku.

1 Wolmer	Uddüne	ka minneminne
2 Rairus	nüste	ja meie ärra pe-
3 Wolrad	ja	ästminne. Waat
4 Prants		se on Jummal
5 Wides	3, 25. e. l	tõ, mis Ta Ma
Almatud Innimesest, Matt. 9,		
6 19 P. p. 3. a. J. P.		peäl teeb, sedda
7 Rüstaw	Willo	wisi teeb temma
8 Tionisius	Wihm	ikka weel keikis
9 Tomasia	rahhe	paikus immet.
10 Purkart		Innimeste tõ, ja
11 Angelus	6. 24 p. l.	mu lodud asja-
12 Mai	lum-	de läbbi sünnib
Pulma Widesi, Matt. 22, 1.		
13 20 P. p. 3. a. J. P.		kül keik mis ial
14 Kalistus	mega	Ma peäl sünnib,
15 Heddo	segga-	agga Jummal
16 Kallus	tud	juhhatab sedda
17 Olop	fange	ikka nenda kui
18 Lukas	tulega.	Ta tahhab, et se
		ühhele kassuks
		ja teisele kahjaks
		tulleb, ja et tem-
		ma tahtminne
		woib sündida.
		Sedda wisi lüt.

Sel Kuul on 31 Päwa.

19 Lutsius	1, 4 p. l.	tab Ta ühhe
Runninga Rehhe Pojast, Joan. 4.		mahha au järke
20 21 P. p. 3. a. J. P.		peält, ja teist tõs-
21 Urfel	nüüd	tab Ta jälle ül-
22 Sewerin	näit. b	tes ühhe allan-
23 Salome	sel-	dab, teise Ta ül-
24 Wlorentin	geks	lendab jälle, ja
25 Kristian	ja	mittu kord peab
26 Amandus		se mis innimea-
Kawmalast Sullast, Matt. 18.		ne hümmustas,
27 22 P. p. 3. a. J. P. 4, 30. p.		mis ta ennesele
28 Engelbregt	külme-	duneks to mis,
29 Upsalon	maks	temma kahjaks
30 Josawat	jada.	tullema, ja ühhe
31 Wolmgang		piisikesse asja
		läbbi sured ja
		immeliitud as-
		jad sündima.

16nel selle ku päwal touseb päike pole tundi
pärast kello 7. ning lähhäb alla pole tundi pärast
kello 5. pääw on pitl 9. ü 15. tundi.

1 <i>Pühade p.</i>	Kan-	Kui siis nisuggu
2 <i>Hingede p.</i>	ge	sed asjad nä-
Kohu. Rahvast, Matt. 22, 15.		hakse ja kuluks
3 <i>23 P. p. 3. a. 3. P.</i>	● 1, 23. p. l.	mis enne ei ol-
4 Ott		nud armata, siis
5 Kasper	2	woime ütelda :
6 Daltser	tuul	sedda on Jum-
7 Klaudius	lumme-	mal teinud ; nen-
8 Brits		da kui seal sün-
9 Teodora	saoga	dis Hirm ja
Wimfest Rohust, Matt. 25.		kertus hakkas
10 <i>24 P. p. Mart. Luth. 16, e. l.</i>		nüüd waenlaste
11 <i>Mart. Vist.</i>		süddant arraks
12 Arkadius	fül-	eggema, ja nem-
13 Predrik	mat	mad waatsid ag-
14 Leopold	1	ga ennese üm-
15 Atanasius	ilmat	ber, kuida nem-
16 Alwäus	ja	mad jälle piddid
	uddune.	taggasi sama, ja
Hirmsasi arrakut. tööst, Matt. 24.		meie suurte tül-
17 <i>25 P. p. 3. a. 3. P.</i>		kide ja püsside
		lastmisse eest
		är r a p e ä s m a.
		Eure larrina ja

18 Esra	2	● 7, 37. e. l.	lissendamisega
19 <i>Isbet</i>		Gelge	aiafid nemmad
20 Amos			jälle taggasi, et
21 <i>Mar. Ohw.</i>		taew	neid ei saaks om-
22 Sefilia			mafi teisest seltsi
23 Klement		ja	rahwasi, mis
Wimfest Rohust, Matt. 25.			weel eestpidi le-
24 <i>26 P. p. 3. a. 3. P.</i>			ri liggidal olli
25 <i>Kaddr. p.</i>		fange	loggone ärra-
26 Konrad		● 7, 9. e. l.	lahhutud. Meie
27 Isai	I		suurte tülkidega
28 Künter		fülm	lasti hästi nende
29 Ewert			hulka et neist hir-
30 <i>Andrese p.</i>		tulega.	mus, paljo tap-
			peti. Müüti
			wäagi olli jo
			tagganemas, ag-

9mal selle ku päwal touseb päike pole tundi
pärast kello 8. ning lähhab alla pole tundi pä-
rast kello 3. päaw on püü 7. 8 agga 17. tundi.

Kristusse sisse sõitmisest, Matt. 21.		ga kui ta jälle
1 1 Kr. Tull. P.		jalla mae jure
2 Arend	● 11, 39. p. l.	lat, siis leil pid
3 Kandidus	kange	dafid leri eest
4 Parbo	2	linni, ja ollid
5 Agaton		weel julged kül
6 Wolber	järrele	meid jaal ots.
7 Mikolas	woif	Reik meie waggi
	fid.	hallas nüüd pit
Tähhet enne wimist päwa, Eul. 21.		ta sam moga
8 2 Kr. Tull. P.	peh	Turki leri pole
9 Juhkum	9, 58. p. l.	tõtma ja kermes
10 Elso	memad	te peale kaima.
11 Lühhem p.	ilmad	Memad last
12 Ottilia	Eum	fid meid ta nen
13 Eutia	me	da liggi tulla et
14 Mikasius	ja	nende suurte
Joannes Wangi-Tornis, Matt. 11		ütride lastmin
15 3 Kr. Tull. P.	tulega	ne wois meie ju
16 Vidia		reullatada. Siis
17 Albina	tulla.	nemmad halla
		fid teigest woest
		meie peale lair
		ma. Agga meie

18 Kristow	● 2, 48. p. l.	wahtwad wenne
19 Eott	2	lased ei holid
20 Abraam	Raunis	sest ja kaisid ilka
21 Toma p.		peale, tunni nem
Joannesse Tunnistusfest, Joan. 1.		mad leri jure
22 4 Kr. Tull. P.		said Nüüd oll
23 Adam	felge	weel teigesurem
24 Ewa	I	tõ tehho. Eured
25 Toulo	ja	krawid ja wallid
26 Teine P.	kulm	ollid leri ümber
27 Kolmas P.	teeb	tehtud, ja Turki
28 Euta 2 P.		de teigewahhu
Sest immet's pannem Eul. 2.		samad sõddiad
29 P. p. Toulo	aasta	seisid krawide
30 Eawet	peale	sees walli tagga.
31 Silwester	ots	Jubba üks liit
		meie rahwast
		tahwis walli pea
		le

ionel jelle tu päwal touseb päile merendest
pärast kello 9. ja lähhab alla 3. merendel pärast
kello 2. pääl on pilt 5. ja üks pool tundi, 6 agga
13. ja üks pool tundi.

Päike = ja Ku = Marjutamisest.

Sel aastal saab Päike üks kord warjutud, se läbbi, et ku temma ja meie ma-ilma wahhele tuleb, ja se sünnib 12 Päwal Paasto-Ruus. Se hakkatus on warra enne kui Päike touseb, kello 6 ja kolm werendeel on temma surem warjutamine ning kello 7 ja kolm werendeel on se ots ja siis Päike jälle paistab temma suremas walgukses.

Teine kord saab Väike sel 5 päeval Mihkli kuus
jälle varjutud, agga se polle meie maal nähtaw.

Se Ku saab ta kaks kord warjutud, esimese on 27 päwal, Paasto-Kuus, agga se ep ole meie jures nähtaw. Ja teine sünnib 19 päwal mißli-Kuus kui meie ma-ilm, Päike ja Ku wahhel tulleb, se hakkatus on dhto kello 6 ja üks werendel, siis ta kaawab senniks kui kello 7 ning üks pool tundi, ja kello 9 ning üks wõrendeel tund on se ots.

le üheskargata, sest ehk maenlaste tüfki-
dest sured ja weikesed lood nago rahhe
meie sekka saddasid, ommeti ei saanud
meie sõa-mehhed neist suurt kahjo, ja meie
tüfki.

tüffi: mehhed rikkusid omma kange last-
missaga waenlaste tüffisid nenda ärra, et
nendega ennam ei sündind lasta. Ugga
foggematta fargasid kumme tubhat Tur-
fid, keif wahwad mehhed, wallide ja kra-
wide wahhelt wälja, ja joofsid nisagguse
walloga, moof peus, meie essimeste liif-
mette wahhele et need ei saandfi ommad
püssid nende peäle lahti lasta, waid pid-
did tagganema. Waenlased tungisid siis
ikka ennam ja ennam ette, ja tullid jo
teiste peäle kes telses liifmes seisid. Tub-
ba siis olli õige kitsas kää, ja kui Jummal
ep olleks ta immelikkul wiisil aitnud, siis
meil olleks sel puhul ots kääs olnud. Ug-
ga Jummal finnitäs jälle meie Pealik-
kutte ja sõda-meeste süddant. Ja kui üllem
Kinnal nende wasto kes jo tagganemas
ollid hüdis: seiske paigale, siis nago hing
tulli jälle nende sisse ja jäid seisma kui
müür. Üks teine rügement Krannadirid
wõt-

Wõttis Pätte ia lāks Pajonettidega Turkl-
de wasto ja igga poolt lasti tūkkidega ni
wallusaste nende peäle, et neid kumme tuh-
hat wahwa meest ennamiste feik mahha
lōdi, ja neist agga plisut ārrapeāseseid.
Mūud hakkati igga poolt waenlaste leri
tungima, nende jolla-wāggi, need Janitsa-
rid, feik ārrawallitsetud tuggewad meh-
hed, pannid kūl wasto, agga meie sōdda-
rahwas kās otse kui lou-foer nende peäle,
ja need Kirrassiri riggementid aiasid neid
takka et mōramatta neist mahha tallati,
mahha raiuti ja surnuks lasti. Nende nou
ei hakkand ennam fuhhoai. Kui nende ūl-
lem Pealik se Suur-Witsir sedda nāggi,
et temma rahwas ei woinud ennam was-
to panna, ja et temma feigewahwamad
mehhed ni hulgalisti langsid, ja neid hirm-
saste ārrarōbhuti, iāttis ta feik omma leri
feikide tūkkide - telgide - ja feigega mis seāl
sees olli, hopis mahha ja pōggenes omma
ūlle.

ūlleianud rahwaga ārra. Mūud olli tās
woimus meie rahwa kās. Kuustundi olli
sest aiaf et taplus olli hakkand, homm-ko
warra kello nelli olli ta hakkand ja k-
llo kumme aial olli ta otsas. Ommetegi ei lā-
nud nemmad mitte kohhe sagi kallal, waid
kās sid otse kohhe lerist lābbi, ja aiasid waen-
lasi weel nelli wersta maad tagga. Agga
nemmad ei piddand ennam kusagi paika,
waid heitsid enneste pealt feik ārra et nem-
mad sedda parreminne wo ksid joosta, ja
ruttasid selle sure jōe jure sada, Tonau nim-
mi, kus kolm sadda laewa walmis peti,
misga nemmad hādada aial woiksid jōe ūl-
le sada. Meie sōddiad tullid kui ārrawoi-
tiad sure rōmaga Turkide leri taggasi ja
leidsid sealt feiksuggust kallist saki, ennam
kui kaks sadda suurt tūkki ja mis tūkkide
lastmisse jures tarwis on, mitto ruhhat tel-
fi ja hulga mona; Ūlleūldes feik mis ni
sure sōa-rahwa hulgaale olli tarwis olnud.

Ja

Ja mis waenlased weel ennestega ollid
arrawinud, heitsid nemmad tee peäle mah-
ma, kui nemmad pöggemenas ollid, ja sed-
da leiti pärrast ka üles. Meid hobbofid,
Kamelid, weiksid, mona-wanfrid ja sõa-
rlisto mis meile sagiks jät. olli arwamatta
paljo. Kui meie surnud ja hawatud feik
üllesloeti, siis ei leitud ennast kui nelli sad-
da surnud ja liggi kuus sadda hawatud
ollemast. Agga Turkidest ollid kül ennast
kui nelli kümme tuhhat tappetud, nenda
kui nende ommad wangid üllesraafsid, ja
peäle kolm tuhhat sadi wangiks. Siis
anti Jummalale selle sure woinusse eest
seälsammas leri sees tänno ja kitust.

Wadage teie, kes teie sedda loete, siin ka
Jummalale teud, kes Ma peäl sada arra-
hawitamisest, kes sõa-wanfrid põlletab
arra tullega! Waenlaste süddant on ta
arrafis teinud ja meie sõddiatte hinga ellus-
se saarnud, ja ei lastnud nende jalgo mitte
kõi.

Kõikuda. Rahwas! kiitke meie Jummalat,
ja laske kitusse heäle temmast kuulda!

Weel sefsammal õhtul läkkitas meie
üllem Kinral, Kraaw Romantsow Kin-
rali Paueri monni riggementiga Donau
jõe jure waenlasid weel kaugemale tagga
aiama. Meed ollid jo laiale lainud, mon-
ned ollid tugewatte liinade sisse pugge-
nud, monned ollid jõe üle peastnud, monned
püüdsid üle sada, ja monned ekssid seina
ja teina. Üks tuhhat olli siis wast laewa-
de peäle minnemas kui Kinral Pauer siin-
na sai, agga nemmad piddid ommad sõa-
rlistad mahha-pännema ja isse ennast
wangiks andma. Kui nende üllem pealik
Suur-Witsir ja temma seltsi mehhed jõe
teisest kaldast sedda näggid, andsid nemmad
suurt leinamisse heält kuulda, ja joofsid
weel kaugemale ärra. Waenlastel olli
nüüd õige kitsas kää. Mitto tuhhat ollid jo
lah.

lahhingiſſe waefel wiſil hukka ſanud, mitto
tee peäl, mitto laewade peäl ſurnuks tallatud
ja jõe ärraupund. Geſt kui nemmad
jõe ja laewatte jure ſaid, ſiis kippus
ikka teine teiſe ele laewa ſiſſe ja püdis tei-
geesſite ülle jõe ſada, ſe läbbi ſaid monned
laewad nenda täis et nemmad hopis alla-
waufid ja leiſ innimeſſed ärraupufid.
Ja ſe ep olnud weel nende waewa ots.
Geſt üls oſſa meie ſõa - wäeſt piddi neid
üllesotſima, kes ſeie pole jõege tuggewat-
te linnade wario alla ollid põggenend.
Ühhe lüna iures, Zmail nimmi, leiti
kaſs kummend tuhhat. Agga ni pea kui
nemmad meie rahwaſt nähha ſaid, läkſid
nemmad laiale. Nemmad olleſid käl
woind lüna wallide ja tükkide al war-
jul olla, agga nemmad oll d jo ni ſure kar-
tuſſe ſees et nemmad ennast laſkſid aiada
otſekui lamba karja. Meie rahwaſ wot-
tis ſedda lüna ka ärra ja ſal ſedlt ſeeſt
jälle

jälle paljo tükkſid ja muid ſõa - riisto ſa-
giſ. Sellesamma jõe äres ollid weel tei-
ſed head ja tuggewad lünad, neid woeti
ka ärra. Turkid kes nende ſees ollid, ja
moõga terra eest ärrapeäsnud, ſaid lub-
ba miſina kuſſa nemmad tahtſid, ſeſt
meie ei holind ennam neid wangi wõt-
maſt, wangi ollid meil agga tükkſ.
Need Turkid kes omma koto ſaid, kütſid
kui paljo ſedda armo miſ meie rahwaſ
nende wendadele olli teinud. Nemmad
iſi ollid agga oppinud leiſ riſti rahwaſt,
miſ nemmad ial kätte ſaid, hirmuſte
pinama ja ilma armota tapma. Sepär-
raſt pannid nemmad wägga immeſ et
meie peälükud ja ſoldatid nende waſto,
kes nende kätte ſattufid, ni armoliſſed ol-
lid, ja neid ei pirand egga tapnud. Zub-
ba nemmad ſedda mitto kord ollid nähha
ſanud, teigeennamiſte ſiis, kui neid tuh-
hat meeſt ſiin pool jõege wangi woeti, ja

telsed ülle jõe sedda omma filmaga nāg-
gid. Sepārrast ütlestō nemmad omma
peāliffude wasto ; „meie ei woi egga
„tahha ennām nende wasto sōddida“, sest
„nemmad on meie ommafsed pidānud
„fui wennad, ja ep olle neile ühtegi pah-
„ha teinud, fui nemmad nende kätte ol-
„lid sanud, ja neil lubba ollefs olnud sed-
„da tehha, meie ei woi neid ennām waen-
„lasifs armata, waid sōbruks. Sesam-
ma iutroga kaisid nemmad keif omma Ma-
labbi ja ei puutnud pahō, nemmad ollefs
sid omma Üllema wallitseja wasto Kon-
stantinopoli linnas māsšamist hakkānud.
Kül olli teggemist sedda māsšamist tallit-
seda.

Oppige siin ka, fui hea se on isse waen-
laste wasto armoliane olla ja neile head
tehha, sest jūis woime meie, nenda fui pūh-
ha kirri õppetab, tullisid süssi nende pea
peäle

peäle kogguda. Oh fui wāgga tulleb se
meie Kristi-õppetusse fitussefs, fui meie
õppetust mōda ellame, fui meie omma wal-
gust lasseme paistada innimeste eest, et
nemmad meie head teud nāwad, ja meie
Jssa auustawad, kes taewas on. Koh-
he essimesist orsast, kus se sōa jut on hak-
katud, ollen ma teile ka ütlenud, et meie
sōa-wāe teine ossa piddi Ukrainist lābbi
minnema, ja sedda Tatari rahwa eest
hoidma, mis seāl liggidal ellas, ja seält
Turkide tuggewatte linna wasto min-
nema.

Seāl olli nüüd üks wāgga tuggew lin-
nendern nimmi, se on üks nifuggune kindel
lin et temma sarnast ei Turki-egga Sak-
maal fūi pahō ei olle. Peäle sedda on se
ka üks wāgga suur, ja wāgga tuggew raia
lin, mis peäle Turkid ifka wāgga trotsi-
nud, sest et tännini ükski weel ei olle ulgend
temma wasto sōddida ja sedda ārrawōt-
(3 ta

ta. Sured süggawad frawid ja tugge-
wad fõrged wallid ollid temma ümber ja
peälegi weel sured fõrged mürid, ja wår-
rawad ollid pakjust rauast, feik ümberrin-
gi olli nenda tuggew ja findel et nemmad
sedda agga naeruks pannid, kui meie noud
ollime wõtnud temma peäle hakkada. Peä-
le sedda ollid kolm kummend tuhhat meest
seäl sees feik sõa-riista kandiad, ja feiksug-
gust mona kes teab mitmeks aiaks, neile ei
woind ka ei weest egga muuski pudust tul-
la, sest meie rahwas ei woind muud kui sui
aial seäl ees seista ja kui nemmad ei sa-
nud sedda ärrawõtta, siis nemmad piddid
jälle pitka teed surest fõrbest läbbi taggasi
minnema, ja omma ennese Maal talwe
fõrterid wõtma. Essimesse aastal olli
meie wäggi seäl kül káinud, agga ei ta
saand paljo tehha, waid piddi jälle ilma
asiata talweks omma male taggasi hul-
kuma. Teisel aastal tuli meie wäggi jäl-
le

le selle liina ette. Kewwadel ollid nem-
mad jo hakkand ennast tee peäle andma;
agga selle pitka tee pärrast ja et neil kül
Tataritte. kül Turkidega woitlemist olli,
ei saand nemmad enne Jani seina. Tul-
lid nemmad siina, siis nemmad löid lii-
na kõhhal omma leri üles. Selle Wäe
üllem pealik olli Kinral Panin. Se lät-
kiras essite ommad kassud siina liina, ja
lastis Kummendantid küssida, kas ta
piddi tahtma liina muido kätte anda, woi
odata et meie wäggi sedda wäggise piddi
ta káest ärrawõtma. Agga temmal ei ol-
nud fõrmo sedda kuulda et ta liina piddi
ärraandma. Sellepárrast hakkati wallid
ja frawid linna kõhhal teggema, kus meie
sõa-mehhed liina tükkide lastmisse eest
woiksid nattoke wariul olla. Waenlased
püüdsid sedda kül feigest wáest feelda, ja
tullid sure hulgaga linnast máha, jo hak-
kasid meie peäle kül wallujaste. Agga
neid

neid kätiti meie suurte tükkidega ülle kaela
üle pea taggasi minnema. Ommeti kät-
susi nemmad sedda parrast weel mitte
korda, ja teggid meile se läbbi paljo kah-
jo. Sest nemmad sõddisid ello polest was-
to, et meie ei piddand liina liggi sama.
Ose piddid meie mehhed tassa hiljokeste
need krawid liina wasto teggema, kus
nemmad woiksid seista ja tükkide asset
seada. Ni pea kui liina rahwas neid
agga nähha sai, kus nemmad ollid kra-
wid teggemas, hakkasid nemmad wägga
hirmsaste nende peäle lastma et teised üh-
tegi tödd ei saanud tehha. Ni paljo kui
nemmad ose joudsid tehha, ni paljo olli
tehtud: Siis hakkati meie suurtest tük-
kidest ja mu lastmisse riistadest hirmsad
sured lööd ni paksuste kui rahhet liina sis-
se wiistama. Agga ehk ka wahhest tullit
lahti sai, siiski sai se pea iälle kustusud, ja
nemmad ei holind sest ühtegi. Meie tulli-
me

me ommetegi wallide ja krawide tegge-
missaga ikka liggemale linna alla, et need
waenlased, kes linna ees leris ollid, om-
ma leri piddid mahha jätma ja liina põg-
genema. Siis läkkiti ta Kummendanti
jure temmast kulama, kas ta nüüd pid-
di liina kätte andma. Agga ta ei pan-
nud sedda miiski, sest se kui olli pea ot-
sas, ja meie ollime weel hea tüf maad
linnast ärra, ja nemmad ei woinud sedda
kõggone uskuda, et meie peakime tugge-
watte wallide ja müride üle sama, ja
neid olli paljo linna sees, ja meid agga
pissut. Sepärrast hakkati ueste sedda
liina tükkide lastmissaga waewama: Ag-
ga nemmad lastsid ka linnast hästi was-
to, ja tullid ka wahhel sallaia linnast wäl-
ja joostes, ja teggid meie sõda meestele
waewa kül, et nemmad ei woinud ei õ-
egaa päwa aial rahhus olla; ühtepuhko
ollid nemmad töös, ja kartuskes ja taple-
misses

misses waenlastega. Suggise aeg tull
jo fátte, raske olli feif sedda tódd, mis
ni sure waewaga ja werre árrawallamis-
sega tehtud olli, jelle polele játta, agga
wágga raske fá ja innimeste arwates
foggone woinatta, línna úlle woinust
fada. Sest meilt ei olnud seál ennam kui
úfstelstümmand tuhhat meest, ja ehk kúl
feif wahwad mehhed ollid, ja ei kartnud
surma egga waewa, waid ehk nende hlm-
mo põlles kui loufoerad söddida ja surra;
ommetegi ei olnud neil tíbo, úlle krawi,
walli ja müri lendada. Ommeti peti
Miheli ku kueteistümnamal páwal kin-
del nou wággise línna wallide wasto joos-
ta ehk tormi aiada, ja sedda wisi línna
árrawoita. Keif olli jo walmis tehtud
ja targaste árra moöldud ja seátud mis
nisugguse pallawa ja kartlikko asia jures
tarwis olli. Sellepárrast olli Ma al,
kus need sallaja krawid ollid, línna úlle-
ma

ma walli ja krawi kohhal úks suur aut
trehtri wisil tehtud ja liggi nelli sadda nae-
la püssirohto siina sisse pandud. Mi pea
kui tuloke piddi senna jure sama ja Ma
sure pragginaga lõhki aiama, siis se pid-
di feikidele táhheks ollema et iggamees
piddi peále hakkama, omma platsi peále
minnema, ja linna müride wasto úlles-
kargama. Keif se wággi olli kolmeks os-
faks jaetud, et kolmes kohhas piddi tor-
mi aetama. Kello kümne aial hakkati
sedda kartlikko asia ette wõtma, tuloke
pandi selle püssi rohtoga táidetud auko;
hirmisa rašsumisse ja sure mürristamis-
ga kisti sest tulle wáest Ma seál ümber-
kaudo lõhki, ja feikide súddamed wabbi-
sesid nenda kui Ma nende jalge al, sest se
ollid neil söddiattel táhheks et nemmad feif
puhhas seálsammas paikas emb kummas
piddid surrema ehk linna árrawoítma.
Ja se olli fá feikide nou. Müüd olli se

mus kohkumisse ja werrisemisse wäärt
ahhastusse tund tulnud. Paks suits
tousis selle aukust üles, ja ühe hobi-
ga kuuldi ka nende suurte tükkide mür-
ristamist, ja nähti nago ühte puhko wal-
golõmist, ja muud ei olnud kuulda eg-
ga nähha kui nende tükkide tullofest ja
mürristamist ja sõddlatte küssendamiste
healed. Sest surest Ma werrisemisest
mis püssi rohho läbbi tähti, mis Ma au-
kude sees olli põllema lainud, olli ühes
kohhas se Kraaw, mis kuus sülda lai ja
pool kolmat sügaaw olli, mullaga nattu-
ke täidetud. Agga ei se woinud paljo ai-
data. Ommeiti piddi nüüd iggamees tõ-
le hakkama ja omma õnne katsma. Kol-
mest otsast hakkati linna noudma. Mon-
ned kandsid sured pitkat reddelid ja pan-
nid neid müri nale et nemmad woiksid
nende peäl üles minna, teised pistid om-
mad Pajonettid walli sisse ja püüdsid
nenda

nenda üles sada, iggamees katsus omma
noud möda.

Monned wahwad peälffud kaisid eel
ja teised takka järrel. Mitto ja mitto kuf-
fusid kui ülle faela ülle pea mahha, agga
mis kuffus, se kuffus, mis jai se jai,
monned piddid ommeiti üles sama. Kül-
lab se olleks ka pea üles ronnutud olnud,
agga rüs ja mõõk piddi ka peus ollema,
ja üllewel wallide peäl ollid Turkid püssi
ja mõõgadega neid wastowõtmas. Sen-
n es kui need si n üllekronnisid aitasid rei-
sed alt jälle hästi tükkide ja püssi last mis-
sega ja wiskasid ni paljo tuld ja tulle lõsid
linna peäle et pimme õ paistis kui pääw.
Kui siis jo üks hea hulk olli walli peäle sa-
nud, hakkas se sõddiminne üllewel. Tur-
kid pannid wägga tuggewaste wasto ja
meie rahwas sõddis ello polest ja ei lainud
sambo Maad taggasi, waid ikka eddasi,

Kunni nemmad liina müri ülle ja nenda
ka liina sisse said. Müüd kanguti seest-
pidi suurt liina warrawat lahti, et tei-
sed hõlpsamal wiisil sisse said, ja müüd haf-
fas õige taplemine, tapmine, ja wer-
re ärrawallamine. Tubba hommiko olli
käs, kel olli jo kahheksa; se keigeraskem
tõ tehtud, ja hirmus paljo werd ärrawal-
latud. Agga selsammal tunnil kui woi-
mus jo hakkas meie kätte sama, tullid
peäle kaks tuhhat rüütli, keigewahhusa-
mad mehed liinast wälja, aiast neist
mõda kes seäl waltis ollid ja katsusid nen-
de selja taggnnt tulla kes linna peäle tor-
mi aiast, agga kui nemmad siina ei
woind sada, wõtsid nemmad omma teed
meie leri pole kus neid haigid ja hawatud
hoiti. Kui sedda hädda ja karkust tunti,
ruttasid se üllem Kinnal ja teised sured Kinn-
ralid issi siina, ja wõtsid ni paljo rah-
wast ennestega kui nemmad wõisid sada,
ja

ja pirasid nende ümber ja rõhhusid neid
puhhas nenda ärra, et neist mitte üks ai-
noke ülle ei jäänud. Pärast hoiti liina
warrawaid, et ükski ei piddand ennam
wälja peäma. Müüd heitsid Turkid meelt
ärra, sest nemmad nägid et lin olli ärra-
woetud. Kest linnas olli üks tuggeto los,
siina pugges se Kummendant omma rah-
waga, ni paljo kui sedda weel ülle olli,
ja pallus lubba liinast rahhoga wälja
minna, agga ei antud sedda lubba, waid
nemmad piddid keik wangiks jama. Agga
se hea lin olli hakkand kolmes kohhas põl-
lema, ja ei ükski ei mõtlenud selle sure
wallo sees sedda tuld kustutada, ja se-
pärast läks se ikka laiemaks et meie sõd-
da-rahwas sedda ka mitte enne kui kol-
mandamal päwal ei sanud kustutada, ja
siis olli jo keik tuhheks põllend. Kui se
lin koggone meie käes olli, ja keik waen-
lased otsa tehtud, siis nähti keik wallid,

Eravid, linna ulitsad ja honed maenlas-
te surnutega katterud, et neid kül julges-
te peäle kuus tuhat woib armata. Kül-
lab woib muidogi armata et meiegi poolt
hea hulk otsa sanud. Agga kui sedda keif
arraarmatakse et lin ni wägga tugew ol-
li, et meil laia Eravi-walli-müri ja ni sure
sõa-rahwa hulgaga moitlemist olli, kes
Elbede wihhaga ja ello polest sõddisid, ja
et linna wallide peäl kolm sadda suurt tük-
ki olli, misga nemmad kül meie peäle
paiskasi, siis ei woi meie muido ütleda,
kui et se õige imme tõ on olnud et selle lin-
na ommetigi olleme kätte sanud, ja et
meilt, nenda kui sõldakse, mitte ennam
kui seitse sadda surnud, ja liggi kaks tuh-
hat hamatud on olnud. Liggi kuus tuh-
hat Turki kes sõa-riistad ollid kannud ja
teistest weel üllejäänud, woeti wangi ja
holiti leri sees; nende seas ollid paljo neist
üllemattest. Peäliskudest, ja ilma neid
olli

olli weel kuus tuhat kaks sadda ja nellis-
kümmed keifsuggust rahwast kes kui kod-
danikkud linnas ellasi.

Waat se olli üks õige au wäärt teggo,
mis selle üllema Kinnali ja teiste Kinnali-
de ja peäliskudele, kelle seast mitto mois-
nikkude poiad siit Maalt ollid, ja keilide-
le kes seal jures on ainnud sureks auuks
tulleb. Agga ni hästi, kui nemmad nüüd
Jummala armo läbbi neid Turksid ar-
rawoitsid ja neile otsa peäle teggid, nen-
dasammoti olleksid nemmadki melle woi-
nud tehha kui Jummal ep olleks meie sõd-
diatte süddant ja käd kinnitanud. Se-
pärast ütlegem ka sün: ei mitte meil waid
sinno nimmel oh Jummal olgo au ja ki-
tus iggawest.

Kui Tatarid ja nende Wurstid kes
seäl ümberkaudo ellasi, näggid ja kuul-
sid,

sid mis sündis, et meie Sure Keisri-
Prava sõdda-wäggi teikis paikus woi-
must sai, ja et Turkid neid ennam ei
woid falksta, lakkitasid nemmad meie
üllema Kirrali jure ommad kassud ja too-
tasid ennast teik meie Keisri Prava falks-
mis e alla heita ja meie Krono alla wan-
duda. Ja se sündis ka nenda, ja meie
armolinne Keisri Prava tootas neile om-
ma falksmist ja teik head. Sest aiaf et
sõddind nemmad mitte ennam meie was-
to, waid seisid rahhul, ja sest olli meil io
suur kasso. Minnewa aasta Täht-Ra-
matus on teile sest Tatari-rahwast natto-
fest juttustatud.

Meie sõdda-rahwas olli sel suul kül meh-
he wifil sõddinud kül Ma-kül merre peäl,
teikis paikus ollid nemmad ärrawoitjad.
Esfimesse Sõda-wäe üllem, sedda meie
Suur Keisri-Prava Kirral-Weld-
Mar-

Marsalliks tõstnud, Kraam Romantsow,
tahtis sel süggisel weel teik sedda maad
sin pool Tonau jõgge Turkidest puhhas-
tada, ja sepärrast katus temma teik need
tuggewad linnad weel ärrawõtta. Esfite
lakkitas temma Praila linna jure sedda
ärrawõtma, agga se olli ka üks tuggew
lin ja ei mitte kangel seält olli ühhe pisso-
fesse sare peäl üks teine lin, kust ikka ued
sõa-mehhed neile appi tullid. Meie rah-
was katus selle linna jures ka omma õn-
ne, et nemmad nüüd io õppinud ollid ik-
ka ärrawõitma. Agga esfimesse ionega
ei läinud se neile mitte korda, waid nem-
mad pidid jälle tühjalt taggasi minnema.
Teist puhko lakkiti teisi jälle senna, ja need
wõsid sedda ärra. Agga seälsammas
ollid weel üks teine lin Sursowo nimmi, se
ollid weel tuggewam teikist neist mis jõe äres
ollid, ja seält olli Turkidele ikka hea jõe
teiselt poolt seie pole tulla ja meile tülli teh-
ha.

ha. Beel talwel püti sedda ärrawõtta,
agga meie rahwas ei wõind sedda mitte
enne kui kermade pole sada, siis Kinral
Olits wõttis sedda ärra. Nüüd olli meie
sõdda-wäggi kül waewa näinud, ja hak-
kas rahhoga talwe forterisse minnema.

Agga nüüd sündis üks teine assi, mis
meid ennam kui waenlased olleks wõind
waewata ja hopis otsa peäle tehha, kui
Jummal ep olleks armoga meie peäle mõt-
lenud se olli se walli tõbbi, se kark. Waat
Turki maalt todi sedda Wallaki male, kus
meie rahwas forteris olli, ja seält se tulli
Pohla-male, ja Jummal parrago ka
meie Wenne-male Moskau linn. Poh-
la-maal sõldakse kaks sadda kord tuhhat
karkus surnud ollewad, ja Moskau lin-
nas surri ka hea hulk. Keigest süddamest
peab igamees kes õige Kristi innimenne
on Jummalale se eest keigeennamiste au ja
ti-

litust andma, agga ka teiseks mele Keisri-
Prawat wägga tännoma, et ta nisuggu-
sed armolissed nouud on piddand et se ei
wõinud kaugemale ja laiemale aiada ja
mele raiade liggi tulla. Nenda õnnis-
tab Jummal ühte maad, ja neid kes seäl
sees ellawad, kui Ta head ja targad wal-
litseiad annab kes omma allamatte peäle
armoga waatwad ja nende parrast head
ja targad nouud peawad. Meie armo-
linne Keisri-Prawa olli selleparrast sures
murres ja lakkitas selleparrast ommad
keigetargemad nou-andiad Petersburgist
senna Moskau linna, kelle seest Kraam
Orlow se keige üllem olli. Need teggid
seäl, Jummalal olgo au nisuggusid häid
seadusid, et kark laiemale ei aiand.

Meie olleme kül teit Jummalale kae al,
ja kes woib Ta nuhtlusse eest ärrapõg-
geneda, se on tõssi; agga ommeil on ka
tõssi

tõssi et innimeste rummalusse ja holetus-
se läbbi nisuggused nuhtlused mitto Ford
latemale lähewad mis meie targa nou
läbbi olleksime woinud ennestest ja teis-
test ärrakánada; ja sepárrast on Jum-
mal melle meelt ja moistust annud. Teie
prugite sedda wanna sanna; se on Jum-
malast lodud, kúl mitto Ford kurjaste.
Wata siis kúí Innimenne teeb mis ta
kohhus on, mis Jummal sanna ja meie
õige, wagga nou ja moistus meid õppe-
tab, ja melle siis üks haigus ehk mu wil-
letsus tulleb, siis woi me sega omma süd-
dant trööstida, et se on Jummalast lo-
dud. Alga kúí Innimenne liigjulge ehk
holeto on, omma rummala ja kurja me-
lega otsekohhe peäle káib, ei ühtegi tãhhe-
le ei panne mis kassuks ehk kahjaks woiks
tulla, ei püa ennast kurja ja kahjo eest
hoida ja head sada, lühhidelt kúí innimen-
ne ei te sedda mis ta kohhus on, ei sedda
mis

mis Jummal sanna ja õige innimesse
meel ja moistus õpperab, siis teeb temma
patto Jummal wasto, kúí ta hádda ja
willetsusse ja nuhtlusse aial útleb: se on
Jummalast lodud. Ei mitte sa isi tega-
gid ennesele sedda. Se on sinno hole-
tusse ja sinno patto sú et sind nenda nuh-
heldakse.

Jummal olgo fidetut meie sõa-wäage-
de hulgas ei olle mitte kuulda olnud et sel-
le kurja tõmmesse paljo olleksid surnud.
Sest olli pahha et need Rekrutid ja keif-
tes Wenne. Maalt sõa-wäe jure piddid
minnema ja seált seie tulles, nüüd ei
woind otsekohhe tulla, wáid piddid kau-
gel ümb-erkáima, ja hásti járrele katsutud
sama, kas neil wahhest ka kate kúlges ol-
li, ja se läbbi tulli kúí mitto Ford wiht-
tus. Alga se läbbi náitis Jummal et
keif abbi temma káest tulles, ja et se kei-
gewág-

gewäggewam ja õnsam rahwas mitte ei
wõi omma ennese wäe ja õnnistusse peäle
lota, waid peab ʔeik omma lotust Jum-
male peäle pannema. Sedda olli meie
sõdda-rahwas kũl mitto kord io nãhha sa-
nud ja sai sedba nüüdki nãhha.

Se wiimne lin mis Turkide kãest siin
pool jõgge arrawoeti, olli Sursowo lin.
Sest olli meil suur kasso, sest Turkid ei
woinud ennã nenda sallaia üle jõgge tul-
la, ja meile Wallaki-Maal tulli tehha.
Agga sedda ennã kahhetsefid nemmad
sedda tagga. Talwe lãks mõda, te sai
tahhedaks, iggamees hakkas ennast jãlle
sõtta walmistama. Waenlased kogu-
sid jãlle ni paljo rahwast omma laia Ma-
seest kõkko, kui nemmad ial agga woisid
sada, ja hakkasid ueste omma õnne kãts-
ma. Kõggematta tulli teiselt poolt jõgge
uiks suur hulk ja kãtsus sedda Sursowo lin-
na

na arra wõtta. Ja waat nende õnneks
sündis ka et wãgga pissut meie sõda-rah-
wast lĩnna sisse ollid taggasi jãetud; need
ei woinud sedda holda, ja teised ei woi-
nud ka mitte ni ussinaste appitulla. Mem-
mad siis andsid lĩnna jãlle Turkide kãtte
ja said lubba issi seãlt rahhul arraminna
ja mis nende pãrralt olli ennestega arra-
wia. Agga se olli meil sureks kahjuks.
Sest nüüd hakkasid nemmad hulgaliste
Wallaki-maale Pufaresti pole liikuma
ja seãl wiljaroãljadele ja mudele suurt kah-
jo teggema, ja meie rahwast wãgga wae-
wama. Ehk neid kũl mitto kord taggasi
aeti ja hãsti mahharõhhuti siiski tulli nem-
mad iika jãlle taggasi ja lãksid io õiete
liigjulgaks. Meie suur sõdda-wãggi ei ol-
nud weel kous, ja rahwas olli kassin, meie
üllem Kinnal ei raatsind mitte omma rah-
wast wãgga wãssitada ja waemata. Se
lãbbi lãks pool suid nende sammoti mõ-
da.

da. Üksford katsuti küs sedda linna jälle
wäggisi arrawõtta. Nemmad kaisid küs
ka priskiste peäle. Kinnal Essen olli nen-
de üllemsaatja. Agga ei se lainud neil
sedda puhko mitte korda, waid nemmad
pidid ilma asjata taggasi minnema, sest
Turkid hoidsid sedda ello polest.

Sedda ennam õnne olli teisel sõa-wäel
Tatari-Maal. Ta wõttis omma teed
Krimmi-Male. Se on üks hea suur Ma-
merre äres, kus head tuggewad linnad
sees on, ja kuhho meie jo ammo ollime
noudnud. Keis sedda Maad keige linna-
dega wõttis meie wäggi ärra, heitis sedda
hopis meie Keisri-Prava wallitsusse alla,
woitis ja aias keis Turkid sealt ärra, wõt-
tis hulga wangiks, ja teised põggenesid
laewadega selle merre otsa, kus Konstan-
tinoopoli lin on. Se olli meil üks
hea saak, ja maksis meie sõa-wäe jal-
la

la waewa ja sõddimist küs rohkesti
ärra.

Agga Wallafi-maal olli õige kirri lug-
gu. Meie nou ja lotus olli õiete lõppe kor-
ral, kui Jummal ühhe hobiga täit abbi-
satis. Üks suur hull, kolm kummend tuh-
hat meest, need teigeparremad sõa-meh-
hed, ollid Sursowo linnast läbbi tulnud
meid trotsima. Kinnalit Essen läkkitati
nende wasto wie tuhhande meestega. Ta-
plus hakkas, mollemilt poolt sõdditi kan-
geste, agga Jummal andis wägga head
woimust meie kätte nende hoopliatte üle.
Meid rõhuti koggone mahha, ja haka-
sid tuhat nälia jooksema linnast läbbi
ei nemmad laewade jure pidid sama, neil
olli ni wurt ruto nago olleks neil tull-
tagga olnud. Kinnal Essen läkkitas siis
agga ühhe riggimenti sinna, Sursowo
linna ärrawõtma. Ja waat teiste peale
olli

olli ni suure hirm tulnud et nemmad sedda
tuggewad linna, kus sured rükkid ja keit-
suggused sõa-riistad kül sees ollid foggone
mahha jätšid enne kui nemmad weel meie
rahwast nähha said. Agga se hirm tulli
Gummalast. Sellsammal ajal läks üks
teine Kinnal, Weisman jõe ülle, otšis suu-
re- Wirsi ommas lewis ülles, ja tedda
leides sõddis ta temma wasto, wotšis ted-
da ka kühhe sure taplussega ärra. Tem-
ma hakkas siis jalgo lastma ja jättis keit
omma lewi mahha. Kui ta parrast weel
omma üllejānud rahwast foggus et ta
weel üksford tahtis taggasi tulla, siis ta
sattus omma rahwaga teise Kinnali kätte,
kes Waenlased ueste ärrawoitšis ja laiale
aias. Senniks tullid teised ka taggasi
joostes ja kartes, ja üks trop jookšis sen-
na, teine tenna. Mitmes poigas olli neid
nüüd ärrawoitud, ja neile nago wiimne
hoop

hoop antud. Meie ärrawoitšad wotšid
seäl teile pole jōgge monnedki tuggewad
linnad ja lošid ärra ja kui nemmad nen-
de ümbert wallid mahhakšid, ja saki
ärrawinud jätšid nemmad neid jälle mah-
ha. Waenlasi olli nüüd sutumaks mah-
ha rõhhutud, ja nenda ärra wotud et
nemmad ei saand ni pea jälle üllestousta.
Hu ja kitus olgo iggaweste selle Kunnin-
gatte Kunningale! Se lābbi se sündis et
Turkide üllem- Wallitseja hakkas meie
Keisri- Praua kāest rahho palluma. Need
nou piddamissed on minnewal aastal
hakkatud, ja se lābbi on sel aastal sõa-
wāggedele waitne assi olnud Ma- ja
merre peäl. Gummal andko et need nou
piddamissed rahho parrast wotšid onsa
otša jada.

Waggade Jummal laste mälles,
tusse sanna sel uel aastal olgo:

Se kes wäggise läbbi tungib peab nenda
ele ülesminnema; nemmad peawad
wäggise läbbi tungima, ja wärrawast
läbi minnema; ja nende Kunntngas peab
nende ele läbbi minnema, ja Jehowa
nende essimessest otsas. Mik. 2, 3. Olge
julged, ma olen ma-ilma ärrawoitnud.
Joan. 16, 33.

Aggaüks risti-innimenne peab siin ma-
ilmas ka üks waimoliik södda mees olle-
ma, sest temma kurga lihha tahtmissed,
pat ja kurgad ma-ilma innimessest käl-
wad ifka temma peäle et woiksid tedda
ärrawoita. Kui se neile forda lähheb, ja
temma mitte kowwaste wasto ei panne,
siis on temma nende wang, ja temma kah-
jo est on et ta hukka lähheb, sest surm on
patto pall. Agga Jeesuse läbbi woime
meie

meie woimust sada, nenda kui temma on
ärrawoitnud. Temma tootab isfi meie
ele kälja ja läbbi tungida. Hakkagem ag-
ga temmast kinni, siis same woimust kül-
salle läbbi kes meid on armastanud.

Wäggero södda mees, sinno armo sees
Las mind ifka woimust sada,
Ja sind kindlast armastada
Hoia mind so sees, Wäggero södda
mees

Käi sa minno eel! Kui ma woitlen weel
Tungi isfi keigest läbbi
Kust mul tulleb pat ja häbbi.
Käi sa minno eel, kui ma woitlen weel.

